

Nasjonalarkivet

FINANSDEPARTEMENTET
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Avgjørelse om kassasjon - Finansdepartementet

Dato
22.05.2026

Vår ref.
2025/13055

Deres ref.
25/2804

Saksbehandler
Hans Knut Trælhaug
seniorrådgiver

PB 4013 Ullevål Stadion
0806 Oslo

post@nasjonalarkivet.no
48 05 56 66

Org. nr.
961181399

Vi viser til brev av 24. april 2026, hvor Finansdepartementet har oversendt forslag til noe mer kassasjon i forhold til det som ble bestemt av Riksarkivaren i vedtak datert 11. januar 2017.

Nasjonalarkivet avgjør at Finansdepartementet skal bruke omtalte forslag som grunnlag for kassasjon for papirarkiv, slik omtalt i forslaget.

Avgjørelsen er truffet etter bevaringsforskriften § 18 annet ledd.

Dokumentasjon som ikke skal bevares, kan kasseres etter arkivloven § 13 første ledd bokstav a. Finansdepartementet fastsetter selv oppbevaringstiden, jf. arkivforskriften § 3.

Med hilsen Nasjonalarkivet

Kjetil Korslien
områdedirektør

Ingrid Holløkken Lyngmo
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen underskrifter

Nasjonalarkivet
Postboks 4013 Ullevål Stadion
0806 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/2804-

Dato
24. april 2026

Utvidelse av kassasjonsbestemmelser – Finansdepartementet: Skatteforvaltning

Vi viser til brev av 11. januar 2017, hvor Riksarkivaren godkjente Finansdepartementets bevarings- og kassasjonsplan for papirarkiv og elektronisk arkiv fra 1990 og fremover, og søker med dette om å utvide kassasjonsbestemmelsene for papirarkiv.

En grundig gjennomgang av sakarkivene til Skattelovavdelingen (SL) og Finansavdelingens Økonomiforvaltningsseksjonen (ØFS) viser at det finnes flere kassable sakstyper fra før departementet delegerte de fleste enkeltsaker til Skattedirektoratet i 1997, samt en del tilsvarende materiale fra den nyere perioden med papirarkiv, 1998-2007.

Vi ønsker å kassere 17,2 hyllemeter i sin helhet, hovedsakelig sakstyper som innebar ekspederende saksbehandling. I tillegg ønsker vi å gjennomgå 13,7 hm for plukk-bevaring. Disse hyllemeterne består i stor grad av redundant dokumentasjon fra andre instanser.

Søknaden følger vedlagt og består av tre deler. Den første tar opp sakstyper som ligner de som ble godkjent for kassasjon i 2017. Den andre dreier seg om saksområder med lite saksbehandling fra Finansdepartementet og mye redundant dokumentasjon. Den tredje nevner kort tilsvarende materiale fra 1980-tallet som vi også ønsker å kassere.

Med hilsen

Maja Elmgren (e.f.)
fung. avdelingsdirektør

Daniel Hyman-Cohen
førstekonsulent

Postadresse
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo
postmottak@fin.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 40
www.fin.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 807

Avdeling
Avdeling for
virksomhetsstøtte og -
utvikling

Saksbehandler
Daniel Hyman-
Cohen
22 24 41 38

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Ekspederende saksbehandling i skatteforvaltningssaker

Før etatsledelsen for skattefogdene ble overført til Skattedirektoratet, behandlet departementet i overkant av 3000 enkeltsaker i året, herunder enkle klager, søknader om ettergivelse/nedsettelse av skatt og avgift, utgiftsføringssaker og skattegjeldsforhandlingssaker. Saksbehandlingen var rutinepreget og ofte regelstyrt, med opplagte resultater i de fleste saker og begrenset rom for skjønn. Eventuelt skjønn er i liten grad dokumentert i sakene. De fleste saksdokumenter ble returnert til skattefogdene etter behandling, slik at det ofte bare står et brev fra skattefogden og et vedtaksbrev fra departementet i mappene. Noen sakstyper pleier også å inneholde konseptbrev med merknader eller maler med sakenes opplysninger og saksbehandlerens vurderinger, men disse viser ikke betydelig drøfting, selv om de i noen saksområder viser noe skjønn. Skjønnets er derimot ikke dokumentert grundig. Derfor mener vi at disse sakene i all hovedsak har lite verdi for ettertiden etter bevaringsformål F1 (dokumentasjon av organets funksjoner) eller F2 (informasjon om samfunnsutviklingen). Da disse sakene handler om gammel og foreldet skatte- og avgiftsgjeld, har de heller ikke verdi etter bevaringsformål F3 (verdi ifm. virksomhetens eller den enkeltes rettigheter).¹

Under beskriver vi de aktuelle sakstypene med utgangspunkt i arkivnøkkelen.

Økonomiforvaltningsseksjonen (ØFS), 1990-1997

Godkjent for kassasjon i 2017:

811.2 – Gjeldsforhandlinger

811.3 – Søknader om nedsettelse/ettergivelse av skatt/avgift

811.4 – Utgiftsføring av uerholdelige skatte- og avgiftskrav

Vi ønsker i tillegg å kassere:

811.21 – Gjeldsordningssaker – 2 hm

Saker arkivert under denne koden dreide seg om forhandlinger mellom staten (representert av skattefogdene) og de som skyldte skatter, etter gjeldsordningsloven. Departementet måtte godkjenne foreslåtte ordninger iht. loven, men det fantes lite rom for skjønn eller behov for drøfting i slik saksbehandling, da loven var tydelig om vilkår for godkjennelse. Utgående brev var derfor korte og poengterte eventuelle deler av forslagene som var i strid med loven.

¹ NB: Departementets gjeldende bevarings- og kassasjonsplan påstår at slike saker står i skattefogdenes arkiv og derfor kan kasseres pga. redundans (s. 14). Ut fra opplysningene som står i ArkivPortalen, kan vi imidlertid ikke forutsette at dette er sant, da hver skattefogde hadde eget arkiv, med varierende kvalitet. I tillegg står det i et rundskriv fra SL til skattefogdene at oppbevaringstid for slike saker var ti år (R-17/93, s. 11).

811.5 – Søknader om ettergivelse/nedsettelse av morarenter – skatter – 0,2 hm

811.6 – Søknader om ettergivelse/nedsettelse av morarenter – avgifter – 1 hm

Saker arkivert under disse kodene ligner 811.3-sakene (godkjent for kassasjon i 2017). Begge saksfelt handlet om nedsettelse/ettergivelse av skatte- og avgiftsgjeld, med lignende saksbehandling og skattefogdene som statens hovedrepresentant overfor skyldnere. Den eneste forskjellen er at 811.5 og 811.6 handlet om morarenter av ubetalte skatter og avgifter, ikke selve skattene og avgiftene.

Konklusjon: 811.21, 811.5 og 811.6 kan kasseres i sin helhet.

Skattelovavdelingen (SL), 1998-2007

Vi ønsker å kassere:

811.3 – Nedsettelse/ettergivelse av skatt/avgift – 0,6 hm

Etter at ØFS ble nedlagt, fikk SL ansvar for seksjonens skatte- og avgiftssaker, bl.a. enkeltsakene som i forrige arkivperioden er godkjent for kassasjon. Selv om Skattedirektoratet hadde myndighet til å behandle slike enkeltsaker f.o.m. 1.7.1997, fortsatte SL-IKS (Innkrevingsseksjonen) å behandle noen få som ikke var dekket av delegeringsforskriften. Mange saker arkivert her ble imidlertid oversendt til underliggende organer for behandling. Andre var klager som ble tatt videre til departementet etter avslag, men de aller fleste ble avslått uten drøfting eller dokumentert skjønn. Det samme gjaldt andre søknader om nedsettelse arkivert her, da saksbehandlingen fortsatt var regelstyrt etter 1997.

811.4 – Utgiftsføring av uerholdelige avgifts- og skattekrav – 0,35 hm

Sakene arkivert under denne koden, som i forrige arkivperioden er godkjent for kassasjon, er mer variert og innholdsrike enn de som departementet behandlet før delegering. Mange omhandlet mer kompliserte spørsmål om utgiftsføring, selv om de fortsatt hovedsakelig var enkeltsaker. Vi ønsker å plukke ut og bevare disse sakene. Plukk-bevaring er nødvendig fordi det finnes en del saker som ligner de kassasjonsgodkjente: minimalt med dokumentasjon (saksdokumentene ble ofte sendt tilbake til underliggende etat), svært regelstyrt og tilsvarende lite rom for skjønn. Vedtaksbrevene i disse sakene pleier å være korte, med lite som forklarer vedtakene. Toll- og avgiftsdirektoratet ble ikke delegert myndighet i 1997 til å utgiftsføre de største kravene som uerholdelige, så SL måtte fortsette å behandle slike saker i noen år.

823.1 Skatteforvaltnings- og innkrevingsregler - enkeltsaker: Lempnings- og gjeldsordningssaker – 1 hm

Med en betydelig redusert saksmengde etter delegering av myndighet til underliggende etater til å avgjøre de fleste lempningssaker, kunne departementet behandle de gjestående

sakene mye grundigere enn før. Men denne koden består i tillegg av mange saker som departementet oversendte til underliggende etater for behandling. Disse innebar ikke realitetsbehandling fra departementet og inneholder derfor ikke betydelig dokumentasjon. Vi ønsker å plukke ut og bevare sakene som departementet selv behandlet. Oversendelsessakene ønsker vi å kassere.

823.2 – Skatteforvaltnings- og innkreivingsregler – enkeltsaker: Utgiftsføringssaker – 0,2 hm

Denne koden består av anmodninger fra Toll- og avgiftsdirektoratet til å utgiftsføre store toll- og avgiftskrav som uerholdelige, som direktoratet selv ikke hadde myndighet til å gjøre. I likhet med sakene arkivert under 811.4 som vi ønsker å kassere, var departementets saksbehandling også minimal her, med lite dokumentasjon og lite rom for skjønn.² I motsetning til 811.4, består denne koden utelukkende av slike saker, sånn at plukk-bevaring ikke er nødvendig.

823.5 – Skatteforvaltnings- og innkreivingsregler - enkeltsaker: Andre henvendelser fra enkeltpersoner – 0,9 hm

Sakene arkivert her dreide seg om generelle spørsmål og diverse klager fra publikum som ikke førte til komplisert saksbehandling eller til vedtak. I likhet med kode 823.1 (over), finnes det her et stort antall saker oversendt til underliggende etater, men sakene som departementet selv behandlet, viser heller ikke drøfting eller skjønn. Saksbehandlere pleide bare å opplyse om aktuelle lover, forskrifter eller prosedyrer, uten å avklare kompliserte eller tvetydige deler av lovverket – klassisk orienterende saksbehandling. Av og til tok de kontakt med underliggende etater for å få informasjon om saksforholdene, men de gjorde lite utenom å videreformidle disse til klageren. Disse sakene dokumenterer knapt departementets virksomhet og belyser i liten grad samfunnsutviklingen.

Konklusjon: 811.3, 823.2 og 823.5 kan kasseres i sin helhet. 811.4 og 823.1 inneholder både kassable og bevaringsverdige saker, sånn at plukk-bevaring må foretas før kassasjon utføres.

SL 1990-1997

Godkjent for kassasjon i 2017:

650 – Løpende skattesaker

Vi ønsker å kassere:

Næringsbeskatningssaker

Med unntak av 618-sakene, behandlet departementet ikke disse sakene i egenskap av etatsledelse overfor skattefogdene. De dreide seg ikke om innkreving eller nedsettelse av

² Det er ikke tydelig hvorfor SL brukte to arkivkoder for det samme emnet. Arkivnøkkelens klasse 8 ble revidert i ca. 2000 og det kan hende at de som reviderte den gikk glipp av 811.4.

skatt, men heller om kapitalbeskatning i næring, som ofte var svært komplisert, med behov for drøfting og skjønn i mange tilknyttete saksområder i SL sitt arkiv. Selv om reglene i de to saksfeltene omtalt under var komplisert, var de også meget tydelige, sånn at sakene hverken er variert eller skjønnspreget, i likhet med sakstypene behandlet etter henvendelse fra skattefogdene. Derfor er de i all hovedsak kassable, til tross for sin tilsynelatende kompleksitet.

611.2/8 – Søknader om dispensasjon fra forbudet mot underskuddsfremføring – 1,4 hm

For å hindre forsøk på å manipulere de skattemessige konsekvensene av fusjon og betydelig aksjesalg, måtte Finansdepartementet godkjenne underskuddsfremføring under slike omstendigheter mellom 1972 og 1990. Vilåårene for godkjennelse var imidlertid svært tydelige, sånn at behandling av disse søknadene var rutinepreget med helt forutsigbare resultater, uten behov for drøfting eller skjønn. Saksbehandlere brukte en mal for å vurdere sakene og et standardbrev for vedtak. De aller fleste søknader ble godkjent, som tilsier at eventuelle søkere visste utfallet i forkant, og loven ble faktisk endret i 1990 delvis fordi det gikk an å omgå forbudet ved å manipulere eierforhold.

617.76 – Søknader om skattefri overføring av avsatte midler ved omdannelse til A/S (*etter tolkning*) – 1,2 hm

Overføring av avsatte midler fra personlig foretak eller ansvarlig selskap til nyopprettet aksjeselskap medfører i utgangspunktet beskatning av eventuelle gevinster, da det nye selskapet er et nytt skattesubjekt som ikke kan overta skatteposisjoner fra foretakets eier eller ANS sine eiere. Fram til 1991 kunne næringsdrivende dessuten få et skattefradrag for avsatte midler som de senere skulle investere i avskrivbare driftsmidler i distriktene, iht. distriktsskatteloven av 1969. Annet bruk av disse avsatte midlene, herunder overføring til aksjeselskap, utløste etterligning av den opprinnelige avsetningen.

Ettersom slik beskatning kunne hindre nødvendig omstrukturering og effektivisering, åpnet departementet for å godta skattefri overføring av avsatte midler under visse strenge og tydelige vilåår, med sikte på å forhindre skatteunndragelse. Behandling av disse søknadene var derfor svært rutinepreget og regelstyrt, med bruk av standardformuleringer eller mal i korrespondanse med søkere og lite behov for drøfting eller rom for skjønn. Vi ønsker imidlertid å bevare et konsekvent utvalg av saker (ca. 10 saker) for å dokumentere både disse formuleringene, som var lange og komplisert, og vilåårene for godkjennelse, da de ikke var fastsatt i lov eller forskrift før 1991, men heller fulgte ligningspraksis.

618 – Søknader om ettergivelse/nedsettelse av arbeidsgiveravgift (*etter tolkning*) – 1 hm

Saker arkivert under denne koden viser ikke store forskjeller sammenlignet med søknadene om ettergivelse av skatt fra enkeltpersoner (se 656, under), og ble faktisk ofte fremmet av enkeltpersoner som hadde vært arbeidsgivere. Ettersom billighet også her var hovedgrunnen til ettergivelse, var det noe rom for skjønn, men den eneste dokumenterte begrunnelsen for vedtak pleier å ligge i konseptmerknadene til vedtaksbrev. Sånne begrunnelser er oftest veldig korte og vurderer søkerens økonomiske (eventuelt helsemessige) omstendigheter,

uten å vise til loven eller å drøfte. En del ettergivelsessøknader med lengre forklaringer og elementer av drøfting er imidlertid også arkivert her, i tillegg til noen bevaringsverdige, ordentlige saker som handlet om arbeidsgiveravgift, men ikke var sånne søknader. Vi ønsker å plukke ut disse for bevaring. Forslaget innebærer at vi gjennomgår større saker for å vurdere hvorvidt de er bevaringsverdige, men kasserer tynne saker uten gjennomgang, da disse sjelden dokumenterer saksbehandling av interesse for ettertiden.

Konklusjon: 611.2/8 kan kasseres i sin helhet. De aller fleste saker arkivert under 617.76 kan kasseres, men et konsekvent utvalg (ca. 10 saker) må plukkes ut og bevares for å dokumentere saksbehandlingen. En del bevaringsverdige saker er arkivert under 618, sånn at begrenset plukk-bevaring må foretas før kassasjon utføres.

Beskatning av privatpersoner

656 – Søknader om ettergivelse/nedsettelse av skatt etter skattebetalingsloven § 41.1 (*etter tolkning*)³ – 3 hm

I likhet med søknadene om nedsettelse av arbeidsgiveravgift (kode 618, over), handlet saker arkivert her om nedsettelse av skatt av billighetsgrunner. Det var derfor noe rom for skjønn: ifølge Rundskriv R-17/93 fra SL til underliggende skatteforvaltningsorganer, måtte «spørsmålet om nedsettelse av skyldig skatt ... avgjøres etter en helhetsvurdering av de foreliggende billighetsgrunner og søkerens økonomiske situasjon» (s. 2). Men dette skjønnet dreide seg hovedsakelig om søkerens omstendigheter, ikke tvetydighet i loven i forhold til saken. Det var dessuten «ikke spesielt problematisk» å fatte vedtak i de aller fleste saker, ifølge et internt notat, da det bare innebar bruk av «det enkle skjønn», en vurdering som tilsier at resultatene var relativt opplagt, til tross for utøvelsen av dette skjønnet. Dette gjenspeiles i sakene, som inneholder begrenset dokumentasjon av det skjønnet (vanligvis ikke mer enn en kort merknad i konsept til vedtaksbrev, uten drøfting). Sakene er ikke godt dokument ellers, ettersom de fleste saksdokumenter ble returnert for arkivering hos skattefogdene.

Konklusjon: 656 kan kasseres i sin helhet.

Arveavgiftssaker

Med unntak av 663.5- og 783-sakene, er skillet mellom de ulike arveavgiftssakstypene beskrevet under flytende. En del saker ble arkivert under den ene koden i første omgang og så omplassert under den andre senere. Innholdet er heller ikke betydelig ulikt på tvers av arkivkode: i tillegg til ordentlig overlapp, handler alle om søknader om nedsettelse av arveavgift på et eller annet grunnlag. Nesten alle innebar rutinepreget ekspederende saksbehandling, med ingen ordentlige drøftinger, lite skjønn av interesse for ettertiden og beskleden dokumentasjon.

³ § 41.1 (opphevet) lyder, «Når noen i medhold av ligningslovens § 9-12 har rådd til at skatten blir nedsatt eller ettergitt og når det ellers på grunn av dødsfall, særlig alvorlig eller langvarig sykdom, varig invaliditet eller andre årsaker virker særlig ubillig eller uforholdsmessig trykkende å fastholde hele skatten, kan denne settes ned eller ettergis».

663.1 – Arveavgift: Generelt – 0,6 hm

Saker arkivert her er en blanding av bevaringsverdige – som eksempelvis handlet om delegering av myndighet i visse arveavgiftssaker, utarbeidelse av instruks og rundskriv til underliggende etater og forarbeid til lov og forskrift – og diverse kassable som ikke hørte hjemme under de andre kodene, blant annet de som innebar svar på standardspørsmål (orienterende saksbehandling) og de som dreide seg om klager på avgiftsberegning og avgiftsgrunnlag etter ulike hjemler, saker som innebar ekspederende saksbehandling. Vi ønsker å plukke ut og bevare de førstnevnte sakstypene. De enkle klagesakene og sakene som handlet om standardspørsmål kan kasseres.

663.2 – [Søknader om] fritak fra arveavgift – Betalingsordninger – Arveavgiftsloven § 46.2⁴ – 1,5 hm

Sakene arkivert her er hovedsakelig søknader om ettergivelse av arveavgift av billighetsgrunner, med hjemmel i § 46.2. Betalingsordninger var også hjemlet i denne lovparagrafen og er derfor arkivert her, men de fleste saker omhandlet ikke dette. I tillegg finnes det en del saker som dreide seg om utgiftsføring av arveavgiftskrav som uerholdelige, som ligner de kassable 811.4-sakene beskrevet over.

I utgangspunktet var det noe rom for skjønn i mange 663.2-saker pga. at § 46.2 handlet om en rimelighetsvurdering av krav, men det er knapt dokumentert. Som i 656-sakene beskrevet over, hadde det skjønnet lite med fortolkning av loven å gjøre, men dreide seg heller om søkerens omstendigheter.

663.4 – Arveavgift: diverse klager og søknader om nedsettelse (*etter tolkning*) – 0,5 hm

Både søknader og klager som handlet om diverse endringer i grunnlaget for arveavgiftsberegninger, er arkivert her. Disse sakene pleide ikke å vise til hjemmel, men dreide seg likevel om beregningsregler og -prosedyrer, som skapte lite rom for skjønn. En del søknader om betalingsordninger finnes også her, i tillegg til henvendelser fra Stortingets ombudsmann i saker departementet hadde behandlet før og klager på departementets vedtak til Kongen i statsråd. Slike henvendelser og klager førte i de aller fleste saker ikke til omgjort vedtak, som igjen tilsier at reglene i disse saksfeltene var tydelige og strenge.

663.5 – Søknader om fritak fra arveavgift etter § 4.5 (*etter tolkning*)⁵ – 0,9 hm

⁴ § 46.2 (opphøvet) lyder, «Når det av særlige grunner knyttet til fastsettelsen vil virke særlig urimelig å fastholde hele kravet, kan departementet overfor en eller flere av dem som er ansvarlige for avgiften, nedsette eller frafalle kravet». I arkivnøkkelene står det skatteloven § 46.2, men dette er antakeligvis feil, da den handler om gårdbeskatning.

⁵ § 4.5 (opphøvet) lyder, «Arv og gave som nevnt i § 2 første ledd bokstav b) og § 2 annet ledd, til juridisk person med allmennyttig formål er unntatt fra avgiftsplikt. Utdeling av midler fra institusjon eller organisasjon som har mottatt avgiftsfri arv eller gave etter reglene i dette ledd til noen som er fortrinnsberettiget på grunn av slektskap, regnes som arv eller gave direkte fra giveren eller arvelateren. Avgiftsfrihet etter dette ledd gis ikke hvis giver eller arvelater har gitt bestemmelse om bruk av arve- eller gavemidlene som ikke faller inn under et allmennyttig formål. Departementet kan i forskrift gi regler til utfylling og gjennomføring av reglene i dette ledd, herunder gi regler om krav til vedtekter, regnskap og revisjon».

Materialet arkivert under disse kodene består nesten utelukkende av svært rutinepregete søknader fra organisasjoner med «allmennyttig formål» om fritak fra arveavgift. Departementet godkjente de aller fleste slike søknader og brukte likelydende vedtaksbrev. Sakene er ellers stort sett like, da det finnes få eller ingen merknader som forklarer vedtakene, med unntak av noen i de nyeste sakene. Av og til dukker det opp forespørsler fra organisasjoner om å bli lagt til departementets liste over organisasjoner med allmennyttige formål, men disse innebar heller ikke ordentlig saksbehandling. Noen få omstridte avslag førte derimot til betydelig saksbehandling. Vi ønsker å plukke disse ut for bevaring og kassere resten, på samme måte som vi foreslår å plukke ut bevaringsverdige 618-saker (s. 4).

Konklusjon: Plukk-bevaring må foretas før 663.1 kan kasseres. 663.2 og 663.4 kan kasseres i sin helhet. 663.5 og 783 kan i stor grad kasseres, men begrenset plukk-bevaring er nødvendig i forkant.

Lite saksbehandling hos departementet i skatteforvaltningssaker

Mange saker arkivert under kodene omtalt nedenfor består hovedsakelig av redundante rettsdokumenter fra andre instanser og innebar beskjeden, ofte ekspederende saksbehandling fra Finansdepartementet. Derfor mener vi at de har lite verdi etter F1, mens informasjonen om samfunnsutviklingen som rettsdokumentene inneholder, er bevart hos andre, sånn at F2 uansett er ivaretatt. Da vi foreslår å plukke ut alle saker med betydelig saksbehandling fra departementets side, herunder alle rettstvistesaker departementet hadde vesentlig materiell innvirkning på, forutsetter vi at eventuell dokumentasjon av administrative og juridiske forhold med verdi etter F3, ikke går tapt ved kassasjon av de øvrige sakene.

SL 1990-1997

640 – Rettstvister: Direkte skatter (*etter tolkning*) – 10 hm

Før partsstilling ble overført fra kommunene til den sentrale staten i 1994, sånn at fylkesskattekontorene kunne utøve partsfunksjonen, var SL ansvarlig på overordnet nivå for alle rettstvister knyttet til skatt som staten var en part i, på både kommunalt og sentralt nivå. Sakene arkivert under denne koden handlet om ulike prosesser som det ansvaret innebar:

- Ankevurdering – SL tok den endelige avgjørelsen om å anke når staten tapte en sak.
- Forkynning – Rettene måtte sende dommer, hevningskjennelser og ankeerklæringer til SL for forkynnelse.
- Samtykke i forlik – Tvistpartene trengte samtykke fra SL for å inngå forlik, som innebar stansing av den rettslige prosessen hos domstolene eller heving av rettssaken.

I noen saker var det betydelig saksbehandling fra Finansdepartementets side, med både drøfting og skjønn, særlig når SL vurderte å anke eller å samtykke i forlik i kompliserte saker der mye sto på spill for staten, økonomisk eller prinsipielt. Oftere var det imidlertid lite saksbehandling hos departementet. Forkynning var en formalitet som i utgangspunktet ikke krevde noe saksbehandling av betydning fra SL. Hvis staten hadde vunnet i retten, ble dommen tatt til etterretning uten videre saksbehandling. Ved tap sluttet avdelingen seg ofte til den lokale skattemyndighetens vurdering om å anke uten å dokumentere eventuell drøfting eller å vise betydelig skjønn. Det samme gjaldt mange forlikssaker.

Uansett sakstype og mengden saksbehandling, var disse sakene stort sett avgjort hos andre og dokumenterer i mye mindre grad Finansdepartementets virksomhet. De består hovedsakelig av rettsdokumenter fra andre instanser, særlig domstolene, som spilte mye større roller i sakene og antakeligvis selv arkiverte dem (redundans). Derfor mener vi at alle saker uten betydelig saksbehandling fra departementets side kan kasseres, da bevaringsformålene er ivaretatt andre, mer hensiktsmessige steder. Vi ønsker derimot å plukke ut og bevare alle saker som medførte saksbehandling med betydelig drøfting eller godt dokumentert skjønn hos departementet.

794 – Ligning, endring av ligning – 0,7 hm

Etter at SL gikk over til ny arkivnøkkel i 1995, ble saker som før ville vært arkivert under 640, delt opp blant flere, mer spesifikke arkivkoder. SL behandlet imidlertid færre sånne saker fra 1.10.1994, da endringer i skattebetalingsloven § 48 trådte i kraft som ga skattekontorene «full prosessuell handleevne» i de fleste rettstvister, slik at departementet ikke lenger måtte samtykke i forlik eller godkjenne ankebeslutninger (unntatt anke til Høyesterett). I tillegg innebar endringene at forkynning kun måtte skje overfor det aktuelle skattekontoret, ikke for departementet. Likevel finnes det en del ligningssaker uten ordentlig saksbehandling arkivert her, som tilsvarer de kassable 640-sakene, bl.a.:

- Forkynnelser
- Samtykke i forlik
- Ankevurderinger
- Ankesaker sendt til orientering

I tillegg har departementet arkivert diverse enkeltsaker her som innebar enten orienterende eller ekspederende saksbehandling, herunder svar på spørsmål om retningslinjer for ligning, klager oversendt til underliggende etater for behandling og søknader om tilbakebetaling av saksomkostninger eller andre typer erstatning. Det finnes imidlertid bevaringsverdige saker blandet med disse, herunder behandling av vanskelige ligningsspørsmål, i tillegg til drøfting av kompliserte materielle og prosessuelle spørsmål knyttet til rettstvister. Vi ønsker å plukke ut slike saker for bevaring før vi kasserer materialet arkivert her.

SL 1998-2007

823.3 Skatteforvaltnings- og innkreivingsregler – Prosess/erstatningssaker – 1,7 hm

Sakene arkivert under denne koden, tatt i bruk i 2000, dreide seg om diverse prosesser knyttet til rettstvister som departementet stort sett ikke hadde delegerte ansvar for til underliggende etater på 1990-tallet, herunder:

- Ankevurdering til Høyesterett
- Søknader om ettergivelse av idømte saksomkostninger eller erstatningskrav
- Overføring av partsstilling til Skattedirektoratet eller Toll- og avgiftsdirektoratet fra skattekontorene

Overføring av partsstilling var en formalitet som ikke innebar saksbehandling med drøfting eller skjønn. I likhet med ettergivelsessøknadene beskrevet over, var søknadene arkivert her svært regelstyrt, med lite rom for skjønn eller behov for drøfting. I noen tilfeller var det betydelig drøfting i ankevurderingssaker, men rettstvister uten prinsipiell interesse eller stor økonomisk betydning ble aldri anket, slik at resultatene var opplagt, med tilsvarende lite saksbehandling av interesse for ettertiden.

Andre saker arkivert her, som innebar minimal saksbehandling fra departementet, dreide seg om:

- oversendelse til Skattedirektoratet av bl.a. andre typer ettergivelsessøknader
- Anmodning om at Regjeringsadvokaten representerer staten
- Rettstvisdokumenter fra Regjeringsadvokaten eller skattekontorene, sendt til orientering

I likhet med de kassable sakene arkivert under 640 og 794, inneholder disse stort sett dokumenter fra andre instanser (Regjeringsadvokaten, underliggende etater, domstoler) som hadde dypere involvering i sakene og antakeligvis selv har bevart materialet. Derfor mener vi at disse kan kasseres pga. redundans. Likevel finnes det en del bevaringsverdige saker arkivert her, bl.a. knyttet til rettstvister som departementet internt vurderte og aktivt styrte i samarbeid med Regjeringsadvokaten, samt noen kompliserte klager som førte til betydelig saksbehandling. Vi ønsker å plukke ut og bevare slike saker før vi kasserer dette materialet.

Konklusjon: Saker arkivert under 640, 794 og 823.3 som kun medførte beskjeden saksbehandling fra Finansdepartementet og i stor grad inneholder dokumentasjon av rettslige prosesser fra andre instanser, kan kasseres pga. redundans. I tillegg kan diverse enkle søknader, klager og svar på standardspørsmål, arkivert under 794 og 823.3, kasseres. Under alle tre koder er det imidlertid arkivert bevaringsverdige saker som må plukkes ut før kassasjon kan utføres.

Eldre materiale

Skatteforvaltning ca. 1985-1989

Ved en misforståelse fikk Finansdepartementet i retur fra Asta en del eldre saker som stiftelsen skulle ordne. SL og Den alminnelige skatteavdeling (innlemmet i SL i 1988) brukte den samme arkivnøkkelen før 1990, med tilsvarende saker arkivert under de samme kodene. Vi ønsker derfor å kassere materialet fra arkivkodene under, i likhet med de tilsvarende sakene fra arkivperiode 1990-1997:

611.2/8 – 0,6 hm

617.76 – 0,6 hm

618 – 0,1 hm

640 – 0,4 hm

656 – 0,7 hm

Materialet arkivert under 611.2/8 og 656 kan kasseres i sin helhet. Plukk-bevaring må foretas før 618- og 640-sakene kan kasseres. Sakene arkivert under 617.76 kan stort sett kasseres, men vi ønsker å vurdere disse for begrenset utvalgsbevaring sammen med de nyere sakene fra dette saksområdet (se s. 4).